A°. 1857. N°. 162.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

ZATURDAG 11 JULIJ.

K E N N I S G E V I N G.

Het HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van *ROTTERDAM* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, op den 6 dezer maand is executoir verklaard:

Een primitief Kohier voor de Belasting op het Personeel, bevattende aanslagen in de wijken 7 en 8, dienst 1857—58, behoorende tot de 2de afdeeling dezer Gemeente.

Dat vermeld Kohier ter invordering is gesteld in handen van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voorkomende verpligt is zijnen aanslag, op den bij de Wet bepaalden voet, te voldoen, en dat heden de termijn van *drie maanden* ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 10 *Julij* 1857.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur,
J. F. HOFFMAN.

Buitenland.

LONDEN den 9 julij.

H. M. benevens den Prins Gemaal, prinses *Victoria*, prinses *Charlotte* van België, prins *Frederik Willem* van Pruissen en de Graaf van Vlaanderen, woonden dingsdag avond een luisterrijk bal bij, dat door den Pruissischen gezant, graaf *von Bernstorff*, gegeven werd. Eene zeer ligte ongesteldheid belette den Koning der Belgen dit feest bij te wonen.

Heden morgen heeft zich de Koningin, met hare Vorstelijke gasten, naar het kamp bij Aldershott begeven, waar eene groote revue gehouden wordt.

Maandag aanstaande heeft de aanbieding van het burgerregt der City van Londen aan prins *Frederik Willem* van Pruissen plaats. De Gemeenteraad heeft in zijne zitting van gisteren de som van £ 150 tot versiering der Guildhall bij die plegtige gelegenheid bestemd. Een der leden kondigde zijn voornemen aan om, in eene volgende zitting, het voorstel te doen dat den Hertog van Cambridge dit burgerregt insgelijks aangeboden moge worden, en dien Prins bovendien een degen of ander voorwerp, ter waarde van £ 200, vereerd, als gedachtenis aan de gewigtige diensten, door hem tijdens den oorlog in de Krim bewezen.

— De reeds kortelijk vermelde gewigtige verklaring van lord *Palmerston*, ten opzigte der landengte van Suez, werd dingsdag in het Lagerhuis naar aanleiding eener vraag van den heer *Berkeley* gedaan. Die vraag strekte om te weten of de Regering haren invloed bij den Sultan zou aanwenden tot ondersteuning van het verzoek des Onderkonings van Egypte, dat de Porte hare toestemming tot het graven van een scheepskanaal door de landengte van Suez geven moge, waarvoor de Onderkoning den heer *F. de Lesseps* concessie heeft verleend, en welk plan de goedkeuring der voornaamste Britsche handelsteden en zeehavens heeft weggedragen, terwijl de heer *Berkeley* voorts verlangde te weten, bijaldien de Regering eenige bezwaren tegen die onderneming had, op welke gronden die steunden.

Wat de eerste Minister hierop zeide komt hoofdzakelijk op het volgende neder: De Regering kan geenszins haren invloed tot dat einde bij den Sultan aanwenden, aangezien zij reeds sedert vijftien jaren, zoowel te Konstantinopel als in Egypte, al haren invloed heeft aangewend om de uitvoering van het plan te beletten. Uit het oogpunt des handels beschouwd merkte hij de onderneming als een dier hersenschimmige plannen aan welke van tijd tot tijd bij geldzuchtige kapitalisten opkomen. Voorts hield hij het plan voor physiek onuitvoerlijk, ten ware men zich zulke ontzettend groote uitgaven wilde getroosten wilde dat alle uitzigt op vergoeding daarvan verloren zou gaan. Zij, die hun geld in eene zoodanige onderneming steken wilden, zouden dus, zijns inziens, zwaar bedrogen uitkomen. Dit is echter de grond niet, waarom de Regering zich tegen het plan heeft verzet. Bijzondere personen moeten weten wat zij te doen hebben, en de gevolgen daarvan zijn voor hunne rekening. Maar het plan is de belangen van Engeland vijandig en in strijd met de Engelsche staatkunde ten opzigte van het verband tusschen Egypte en Turkije, welke door het verdrag van Parijs bevestigd is. Het is de blijkbare strekking der onderneming de afscheiding van Egypte van Turkije gemakkelijker te maken, en, in een meer verwijderd verschiet, een meer gemakkelijken toegang tot onze Oostindische bezittingen te verkrijgen. Zijn Lordschap kon zijne verwondering niet verbergen dat de heer *de Lesseps* zoo sterk op de ligtgeloovigheid van Engelsche kapitalisten gerekend heeft, om te gelooven dat hij, tijdens zijne reis door verschillende graafschappen, Engelsch geld bijeen zou zamelen, tot verwezenlijking van een plan dat in allen opzigte met de Engelsche belangen in strijd is.

Nadat de Kanselier der schatkist, in de zitting van het Lagerhuis van gisteren, een half millioen ponden sterling tot dekking der buitengewone uitgaven voor den nu geëindigden oorlog met Perzië, en een half millioen ponden sterling voor den oorlog tegen China aangevraagd en daarbij voorgesteld had dat het committé voor de subsidien die beide aanvragen nog in den loop dezer maand zou onderzoeken, merkte de heer *Roebuck* op hoe het Huis thans, nu het de kosten betalen moest, voor het eerst de officiële kennisgeving ontving dat de oorlog met Perzië geëindigd is. Sedert de vestiging van het Lagerhuis in 1640 bestond er geen voorbeeld van zoodanige handelwijze, en het Huis zou aan zijn prerogatief te kort doen indien het zijne stem daartegen niet verhief. Hierop en op eenige vragen van andere leden, het bedrag der oorlogskosten in verband met het aangevraagd crediet betreffende, weigerde de Kanselier der schatkist te antwoorden alvorens de zaak in committé zou worden behandeld.

In die zelfde zitting kondigde die Minister aan dat hij, nog in den loop dezer maand, de handhaving der tegenwoordige regten op de thee en suiker, gedurende den tijd van twee jaren, zal voorslaan.

— Sedert eenige dagen was de openbare aandacht sterk op den uitslag van eene regtszaak te Edinburg gevestigd, waar zekere miss *Magdalena Smith* beschuldigd was haren voormaligen minnaar, den heer *Emile l'Angelier*, door het mengen van rattekruid in zijne koffij of cacao, vergiftigd te hebben. Heden meldt de telegraaf dat de aangeklaagde door de jury is vrijgesproken, en dat deze uitspraak door de menigte, die zich zeer talrijk in de audientiezaal verzameld had, luide is toegejuicht.

— Berigten van de Westkust van Afrika, de laatste van welke tot 24 junij gaan, zeggen dat op de Goudkust alles rustig was, maar dat de buikloop zich te Kaap Coast Castle in verontrustende mate had geopenbaard. De gouverneur *Hill*, van Sierra Leone, had onlangs Bathurst bezocht, den handel op de Gambiarivier bloeijende en de gezondheid aldaar naar wensch gevonden. — Te Sierra Leone is in den nacht van 14 mei een vreeselijke moord gepleegd. Kapitein *Pearson*, van het 1ste Westindische regement, trad het slaapvertrek van den luitenant *Watson*, van het 3de Westindische regement, binnen, en schoot hem in zijnen slaap dood. Men schrijft deze misdaad aan ijverzucht, in verband met een liefdehandel, toe.

— Eene alhier ontvangene depêche, die de aankomst der Indische landmail op Egyptisch grondgebied vermeldt, moet de belangrijke tijding behelzen dat de opperbevelhebber des legers in Indië, aan het hoofd eener aanzienlijke krijgsmagt, voor Delhi aangekomen en met het insluiten dier stad begonnen had, zoodat men dacht dat zij weldra in zijne magt zou vallen en de opstand op dat punt spoedig gedempt zou zijn.

— De Noord-Amerikaansche berigten, door de *Canada* overgebragt, deelen ook nog de redevoering mede, door den heer *Read*, die tot gezant der Vereenigde Staten in China benoemd is, aan een openbaren maaltijd uitgesproken en die den echt Amerikaanschen geest ademt, naardien de spreker den spot dreef met wat men gewoon is diplomatie te noemen. „Diplomatieke bekwaamheid, zeide hij onder anderen, benadeelt een man. Ik loop hiervan geen gevaar, want sommigen hebben tijdens mijne benoeming, gewis niet zonder doel, mij een man zonder eenige diplomatieke ervaring genoemd, een man slechts die algemeen te boek staat als een advokaat in Philadelphia, die eenigen takt, gevatheid en gezond verstand bezit. Dit nu merk ik als eene lofspraak aan, want het is juist het gezond verstand, door een opregten Amerikaanschen zin verlicht, dat mij thans besturen moet. China is een Land waar het aangeboren gezond verstand bijzonder vereischt wordt. De Chinezen verlangen niet naar vreemdelingen en helpen hen niet om tot hen te komen. Het schip dat mij derwaarts zal brengen moet, door het overleg en den moed der Amerikaansche stuurlieden, zich den weg in hunne havens en rivieren banen, en zal daar ankeren zonder door iemand die niet insgelijks een vreemdeling is verwelkomd te worden, maar, eenmaal geankerd, zal het door zijne vlag veilig en ontzien wezen, het zal niemand aanvallen, want zijne zending is eene vreedzame, maar het zou gereed zijn om hoon te straffen en spoedig te beschermen waar bescherming vereischt wordt. Mijne eigene zending, hoop ik, zal op die van mijn schip gelijken."

PARIJS den 9 julij.

De Keizerin is heden in den vroegen morgen naar Plombières afgereisd; de heeren *Fould*, *Pietri* en *Haussmann* waren bij het vertrek der Vorstin aan het stationsgebouw aanwezig, om H. M. te begroeten.

— Ook in het derde kiesdistrict van het departement der Mayenne is de kandidaat der oppositie tot lid van het Wetgevend Ligchaam verkozen.

Op Corsika zijn de Regerings kandidaten, de heeren *Severin*, *Abbatucci* en *de Mariani*, met bijna eenparige stemmen verkozen.

— Behalve dat het dagblad *Assemblée Nationale* geschorst is en dat het dagblad *Estafette* eene waarschuwing heeft bekomen, moet nog worden vermeld dat gisteren beslag is gelegd op de meeste Engelsche dagbladen, en zulks alles wegens artikelen over de verkiezingen. Men meent dat de oppositie bij de aanstaande verkiezingen voor de departementsraden den kamp weder tegen de Regering zal aanvaarden, daar zij zich thans voor genoegzaam georganiseerd houdt om den strijd te wagen.

Het dagblad *le Pays* behelst het volgend opmerkelijk artikel: „Wij zeiden gisteren, van de oproerige beweging sprekende die te Genua en Livorno en in het Napelsche is uitgebroken, dat zij het gevolg was eener uitgebreide zamenzwering, wier werking, bijaldien zij geslaagd ware, zich ook buiten het Italiaansch Schiereiland zou hebben doen gevoelen. Heden is het ons geoorloofd daarbij te voegen dat de Fransche Regering de draden dier groote zamenzwering, die zich niet tot Italië noch tot den persoon van den Italiaanschen Souverein beperkte, sedert veertien dagen in handen hield. Het is te Parijs zelf dat de gewigtigste der aanvallen van die uitgebreide zamenzwering geschieden moest, die tot in Spanje toe hare vertakkingen had. De Fransche Regering, die haar zeer kort vóór de algemeene verkiezingen heeft ontdekt, heeft zulks geheim gehouden, omdat zij, in hare opregtheid, noch de verkiezingen wilde storen, noch invloed op de stemmen uitoefenen. Thans vergunt de gedeeltelijke uitbarsting te Genua, te Livorno en in het Napelsche, zich een denkbeeld van de uitgestrektheid der zamenzwering te vormen. Verscheiden medepligtigen van *Mazzini* zijn in Frankrijk in hechtenis genomen en het geregtelijk onderzoek zal de openbare meening inlichten ten opzigte van het groot gewigt der gevaren, welke Europa ontkomen is."

De instructie der zaak van eenige personen welke, nu drie weken geleden, in verband met eene hier ontdekte zamenzwering, hier in hechtenis genomen zijn, wordt ijverig voortgezet en denkelijk zal die zaak in de eerste helft van augustus bij het Hof van Assises behandeld worden. Vooral op vier dier personen, drie mannen en eene vrouw, zou eene allerzwaarste beschuldiging rusten.

— Volgens berigt uit Turijn zou *Mazzini* eerst den 2 dezer aan boord van een Portugeesch schip Genua hebben verlaten.

Te Livorno is de rust verder niet gestoord; het eskader van den admiraal *Lyons* heeft aldaar het anker geworpen en de Admiraal en zijne officieren zijn door den Minister van Engeland aan den Groothertog voorgesteld.

— Uit de provincie Sevilla zijn treurige tijdingen ontvangen. Een honderdtal gewapende burgers was te paard gezeten, onder bevel van een kolonel en onder het aanheffen van den kreet: *leve de Republiek!* te Utrera binnengetrokken, had het stadhuis en het gebouw der burgerwacht verbrand, omdat het zich aldaar bevindend detachement hun wederstand bood, en had daarop geeischt dat hun binnen drie uren 8000 piasters zouden worden uitbetaald; de verlangde som werd hun ter hand gesteld en zij vertrokken toen naar de Sierra-Morena. Te Sevilla, van welke stad Utrera slechts vijf mijlen verwijderd is, was men ook voor rustverstoring beducht en de overheden zagen zich genoopt de provincie in staat van beleg te verklaren, terwijl troepen tot vervolging der oproerlingen werden afgezonden.

Een telegrafisch berigt uit Madrid van 7 dezer meldt nu, dat het oproer van Utrera geheel gedempt is, dat 20 manschappen der oproerige bende gedood zijn en dat 22 anderen hunne straf niet zullen ontgaan.

— Thans verzekert men weder dat de aanstaande Gemalin des Konings van Portugal de twintigjarige oudste dochter is van prins *Karel Antonie* van Hohenzollern Sigmaringen, die den 7 december 1849 ten behoeve des Konings van Pruissen afstand deed en daarvoor den titel van Koninklijke Hoogheid en al de voorregten van een Prins van den bloede verkreeg. Van moederszijde is de Prinses eene kleindochter van wijlen den groothertog *Karel Lodewijk Frederik* van Baden en van de groothertogin weduwe *Stephanie* van Baden. Het huwelijk zal in den loop der maand september voltrokken worden.

(Per Telegraaf.)

HAMBURG den 9 julij.

Uit Stockholm wordt gemeld dat de Zweedsche Stenden, uit aanmerking der noodzakelijkheid die het Westersch verdrag van 1855 oplegt, aanzienlijke sommen hebben ingewilligd, welke tot daarstelling van vestingwerken, tot bewapening daarvan en tot uitbreiding der zee- en landmagt strekken moeten.

BERLIJN den 9 julij.

Heden ten een ure is prinses *Louise*, dochter van den Prins van Pruissen en Gemalin van den Groothertog van Baden, voorspoedig van een Prins bevallen.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 10 julij.

Morgen vertrekt de heer *von Weckherlin*, secretaris van H. M. de Koningin, over Calais naar Londen. Ook vertrekt morgen een gedeelte van het gevolg van H. M. naar Hellevoetsluis, werwaarts H. M. de Koningin, vergezeld van den jeugdigen prins *Alexander*, zich maandag morgen ten 10 ure zal begeven, om op de stoomboot CYCLOOP de reis naar Londen voort te zetten. Het geheele gevolg van H. M. zal uit 19 personen bestaan. De afwezigheid van H. M. zal ongeveer vier weken duren.

— Bij eene eerste stemming zijn in de gisteren avond gehouden algemeene vergadering van de kiesvereeniging *Nederland* al de aftredende leden van den Gemeenteraad met eene overgroote meerderheid als candidaten herkozen, en zijn in de plaats van de heeren jonkh. *H. Steengracht van Oosterland* en jonkh. *F. A.* ridder *van Rappard*, die te kennen hebben gegeven dat zij niet wenschen weder voor het lidmaatschap in aanmerking te komen, met eene groote meerderheid gekozen de heeren mr. *P. P. van Bosse* en jonkh. mr. *H. G. C. L. Janssens*.

— Omtrent de onlangs hier gehouden tentoonstelling van schilder- en kunstwerken wordt berigt, dat zij in het geheel door ongeveer 9300 personen is bezocht, hetgeen ruim 200 personen daags is. De belangstelling dezer bezoekers heeft zich niet bepaald tot de beschouwing alleen van het tentoongestelde, maar er zijn ook zeer aanzienlijke aankoopen gedaan, als, door kunstliefhebbers en kunstkoopers nagenoeg voor eene som van *f* 29,250,

en door de commissie van beheer, ten behoeve der verloting, voor eene som van *f* 2204, zoodat, alles te zamen gerekend, op deze tentoonstelling *f* 31,454 aan kunstwerken zijn besteed, hetgeen als eene niet onbelangrijke aanmoediging voor de kunst mag beschouwd worden.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal zaturdag den 11 dezer bestaan uit: *Marion Delorme* ou *la Marquise de Senneterre*, comédie, en *une Allumette entre deux feux*, vaudeville.

ROTTERDAM den 10 julij.

Heden middag omstreeks twaalf ure werd aan den hoek van de Witteleeuwensteeg en Schotschendijk alhier door een met steenkolen beladen wagen een driejarig meisje overreden; hare moeder, die een jonger kind op den arm droeg, trachtte, het gevaar ziende naderen, het ongelukkig kind bij de kleederen terug te trekken, maar te vergeefs; het werd door een der wielen zoo deerlijk aan hoofd en borst verwond, dat het weinige oogenblikken later ten huize van hen heer *K. de Groot*, apotheker aan den Schotschendijk, waar het was ingebragt, is overleden.

Het programma der muziekale uitvoering aan de Officieren-Societeit, in het Park alhier, op zondag den 12 dezer, des namiddags ten 1 ure, luidt als volgt: 1, Marche, *Il Crociato*, *Meijerbeer*; 2, Ouverture, *le Jeune Henri*, *Mehul*; 3, Fantaisie, *Il Trovatore*, *Verdi*; 4, Walse, *Frühlings Lieder*, *Kuhner*; 5, Ouverture, *les Monténegrins*, *Limnander*; 6, Scottisch, *Friedrichs*, *Lanner*; 7, Walse, *Jäger Lieder*, *Butler*; 8, Finale, *Lucrèce Borgia*, *Donizetti*; 9, Marche, *Prince Albert*, *Hamm.*

Bij Koninklijke besluiten is aan den heer *C. J. Voeten*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Rucphen, behoudens aanspraak op pensioen; — is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Woudenberg en Renswoude, de heer *J. C. E. Sala*, surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen in Noordbrabant; — zijn de officieren van gezondheid der 3de klasse *T. J. Gebel* en *A. Peters* met ingang van den 1 dezer bevorderd tot officieren van gezondheid der 2de klasse bij de Nederlandsche zeemagt, met bepaling dat zij zullen rang nemen: eerstgenoemde tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse *J. G. Arend* en *B. Carsten*, en laatstgenoemde tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse *C. P. Wierts van Coehoorn* en *W. J. Cramer van Baumgarten*; — zijn de sergeanten bij het corps mariniers *F. A. van Braam Houckgeest* en *M. C. Koning* met ingang van den 1 dezer benoemd tot 2de luitenants bij genoemd corps; — is aan den gewezen bode bij het Departement van Marine *R. Hefty*, uit hoofde van ligchaamsgebreken, een pensioen verleend van *f* 402 's jaars.

Bij Zr. Ms. besluit van 29 junij is bepaald, dat, bij afzonderlijke dagorder, zoo in Nederland als in Oostindië eervol zal worden vermeld de officier van gezondheid der 2de klasse bij de Nederlandsche marine *M. J. P. van Prooijen*, ter zake van de door hem aan boord van Zr. Ms. stoomschip AMSTERDAM, gedurende de Lampongsche expeditie, in het jaar 1856, bewezene diensten.

Bij Zr. Ms. besluit van den 8 dezer is de luitenant ter zee der 2de klasse *K. J. Viehoff*, met den 10 dezer maand, op zijn verzoek, eervol uit 's Rijks zeedienst ontslagen.

De Minister van Marine heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat het examen der adspiranten voor de betrekking van adelborst der 3de kl. bij de marine zal aanvangen op den 20 dezer maand, te 's Gravenhage; zullende de juiste dag en het uur, waarop de adspiranten zich achtereenvolgens bij het Departement van Marine alhier moeten bevinden, aan elk der daarbij belanghebbenden verder worden bekend gemaakt.

De waarnemende Directeur der militaire veterinaire dienst heeft de civiele veeartsen, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn om de betrekking van adjunct-paardenarts bij het leger in Oostindië te vervullen, en zich voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren aan die dienst te verbinden, verwittigd, dat zij zich, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden vóór den 31 julij aanstaande, aan hem directeur kunnen aanmelden, bij welk verzoekschrift eenige bewijzen moeten worden overgelegd, die in de *Staats-Courant* van 2 dezer zijn vermeld.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van donderdag 9 julij.*
(*Vervolg.*)

BERAADSLAGINGEN over de wet op het lager onderwijs.

De heer *Godefroi* toont het standpunt aan, waarop hij zich bij de tegenwoordige discussie bevindt; ofschoon hij door ongesteldheid de discussie moeijelijk kan volgen en het spreken hem niet gemakkelijk is, doet de behoefte, om hier zijn standpunt ten aanzien der tegenwoordige bepalingen te regtvaardigen, hem spreken. Hij herhaalt dat, ofschoon op een absoluut Staatsregtelijk gebied het regt hebbende te verlangen, dat de wet geen beginsel ontleent aan eenige godsdienst, hij echter om een algemeen belang te bevorderen, de regeling van het onderwijs namelijk, bereid is een offer te brengen en mede te werken tot het bevredigingsmiddel. In het breede ontwikkelt hij, dat de gemengde school noch voor de Christenen, noch voor de Israëlieten hinderlijk was; tegen misbruiken ziet hij waarborgen in de wet; elke andere formule zou daartoe ook aanleiding kunnen geven, evenzeer als de weglating van elke formule. Wil men, door de wet omtrent de omschrijving van het onderwijs te doen zwijgen, de klip omzeilen, men zou alsdan het doodvonnis over de gemengde school uitschrijven. Hij besluit met de verklaring, veilig te kunnen zeggen, dat, als hij op een absoluut Staatsregtelijk standpunt een offer brengt door de aanneming van de twee eerste zinsneden van het artikel, hij dan niet te kort doet aan de gewetensbezwaren zijner geloofsgenooten, behoudens weglating van al. 4.

De heer *Baud* beschouwt het aanhangig onderwerp uit drie gezigtspunten, namelijk uit een representatief, uit een godsdienstig en uit een nationaal oogpunt; de slotsom dier beschouwing is, dat, naar zijne opvatting, eendragt de vrucht niet kan zijn van dwang, al is die ook ingekleed in een wettelijk gewaad; dat dwang in godsdienstige bezwaren onstaatkundig is en dat de beste wet die is, welke de minste hartstogten en grieven in beweging brengt. Van dat standpunt uitgaande zou eene splitsing van Roomsche, Hervormde en Israëlitische scholen het geschiktste middel wezen, doch die weg is voor hem versperd door de kostbaarheid er van en door art. 194 der Grondwet, daar al de bij de Grondwetsherziening gewisselde stukken bewijzen, dat de gemengde school, met den Christelijken factor, doch zonder leerstellig onderwijs en met vermijding van wat tot godsdienstige twisten aanleiding kan geven, vereischt wordt. Verder acht hij het in den tegenwoordigen stand der partijen niet geraden art. 194 der Grondwet te herzien, zoodat hij, zijns ondanks, gedrongen wordt naar de gemengde school; vroeger meende hij, dat eene facultatieve splitsing een geoorloofde uitweg was, maar hij is nader overtuigd dat ook dit niet met de Grondwet is overeen te brengen. Bij gevolg zal de vrije school de eenige uitweg zijn voor hen die gemoedsbezwaren hebben; maar daar allen niet in staat zijn om de kosten van het onderwijs te betalen, moet de wet er in voorzien en daartoe strekt alinea 4. Hij is dus tevreden met hetgene voorkomt in de drie eerste alineas, niet zoo zeer als een panacé of als een revalenta scholastica, maar als het eenig mogelijk middel van uitkomst; er is evenwel een middel van bevrediging, namelijk eene verstandige praktijk, om de scherpe lijnen der theorie te verzachten, eene verdraagzame, nationale uitvoering der wet. Hij wenschte echter nog eene verduidelijking der 2de zinsnede. Met het amendement van den heer *Thorbecke* kan hij zich minder vereenigen; het is facultatief en luidt alsof men zeide: het staat u vrij al of niet tot Christelijke deugd op te wekken, maar als gij het doet, dan moet ge zorg dragen andersdenkenden niet te krenken; terwijl het ontwerp de opleiding tot Christelijke deugd als hoofddoel stelt.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* begint zijne rede met op te merken, dat door de meerderheid reeds bij art. 16 beslist is, dat de openbare school de gemengde zal zijn. Men is thans genaderd tot het punt, tot welke hoogte de godsdienst op de openbare school kan zijn. Ook hier treft hij tweederlei soort van bestrijders aan; teregt zeide de heer *Godefroi*, dat de Regering tusschen twee vuren staat. Het is zoo; de Regering staat tusschen hen, die in het artikel te weinig en die er te veel in zien. Hij had zich gevleid dat zij, die er te weinig in zien, na de beslissing over art. 16, aan de Regering hare taak eenigzins gemakkelijker zouden hebben gemaakt en eenige meerdere toegeeflijkheid hadden betoond. Eenen troost echter levert hem die bestrijding op en die is: dat die twee uitersten de gevolgtrekking regtvaardigen, dat de Regering het juiste doel getroffen heeft en den weg der waarheid heeft bewandeld, die in het midden ligt. Wat is nu zijn pligt in dezen stand der discussie? Zal hij nu de wapenen tegen de bestrijders van het Regeringsstelsel opvatten, die reeds zulke bestrijders bij anderen gevonden hebben? Zal hij in dien stand gebruik maken van het regt, dat hij zich bij art. 16 heeft voorbehouden, om den heer *Groen* te antwoorden? Hij meent dat hij dit niet doen moet; hij gelooft niet, dat het goed is de beraadslagingen te rekken, en bovendien vraagt hij met vertrouwen aan hen, die meenen dat art. 22 te veel of te weinig geeft, of er mogelijkheid tot een voorstel bestaat. Z. i. is dit onmogelijk, en hoe moeijelijk het is voor hen die meenen dat het te weinig geeft, en hoe onmogelijk het is voor hen om tot eene solutie te komen, blijkt daaruit, dat zij nog geen voorstel hebben gedaan, om hun denkbeeld in een amendement te formuleren. Van de andere zijde is dit evenwel beproefd, maar, en hij is er dankbaar voor, men heeft ingezien, dat ook dat amendement geen kans gaf tot oplossing en men heeft het op eene loyale wijze ingetrokken. Hij zal zich dus onthouden om in eene wederlegging te treden der rede van den heer *Groen*.

De Minister acht het evenwel noodzakelijk, ten aanzien van een punt te antwoorden, namelijk over zijn vroeger gezegde, betrekkelijk de Koninklijke boodschap. Hij kan de beschuldiging van constitutionele ketterij volkomen van zich afweren. Al hetgeen de heer *Groen* gezegd heeft nopens de beteekenis van eene Koninklijke boodschap, kan de Minister volkomen toegeven. Hij heeft het reeds gezegd, dat die boodschap den Koning in zijne stem niet bond, maar hij merkt alleen dit aan, dat hij in de tegenwoordige omstandigheden in die inzending het bewijs zag, dat de Koning tevreden was met de wijze, waarop de Ministers hunne taak hadden vervuld. Na dit gezegd te hebben, moet de Minister aan hen, die vrees voor misbruik koesteren, toch in overweging geven, dat het, tot beoordeeling van deze wet, noodig zijn zal niet te veel te letten op hetgeen achter ons ligt. Dat sloot zich aan vroegere toestanden en daaruit kon men welligt voor misbruiken vreezen. Het doel van deze wet is juist, om de onschendbaarheid van godsdienstige begrippen aan ieder te waarborgen. De heer *Thorbecke* heeft reeds in zijne uitnemende rede op die waarborgen gewezen. De Minister kan de uiteenzetting daarvan, alsmede de geheele voorafgaande redevoering van dat geachte lid, geheel onderschrijven. Hij wijst er voorts op, dat door deze wet een krachtiger schooltoezigt zal worden gevestigd, dan tot hiertoe plaats had, terwijl men bovendien niet uit het oog moet verliezen, dat er nog een groote waarborg gelegen is in de publiciteit, dat krachtig middel, om elk misbruik te doen opmerken en te keeren.

Overigens merkt de Minister op, dat de wet geen godsdienstig onderwijs wil. Hij roept hen, die voor misbruik vreezen, toe, dat zij toch aan geen ontijdige vrees toegeven; zoo de wet tot misbruiken moest leiden, zou hij de eerste zijn, om deze bepalingen te wrakend maar de wet wil alleen opleiding tot Christelijke deugden, en onthouding van alles wat leerstellig of kwetsen; voor andersdenkenden is. Wat nu aangaat de amendementen op de drie eerste alineas aangeboden, meent hij in de eerste plaats vóór alles hulde te moeten doen aan het uitnemend betoog van den spreker uit Deventer, den heer *Thorbecke*, en dankt hij hem voor den heuschen vorm en inkleeding van zijne rede. In beginsel bestaat er volkomen overeenstemming tusschen de redactie van het ontwerp en het amendement. Alleen de inkleeding verschilt. Het doel is echter volkomen hetzelfde. Waarin is het vormelijk verschil gelegen? Volgens de redactie van de Regering staat op den voorgrond wat de onderwijzer moet doen; volgens het amendement wordt er vastgesteld wat hij moet laten. Dit zelfde omschrijft ook de Regering, maar in eene afzonderlijke alinea en dus nog in sterker vorm. De heer *Thorbecke* laat het slot van alinea 2 nopens de liefde en verdraagzaamheid weg. Nu is het wel waar, dat liefde eene Christelijke deugd is, en dat die dus in alinea 1 is begrepen, maar de Minister zegt, dat liefde de hoofddeugd is, en daarom hier in de eerste plaats wordt genoemd. Daarin is eene nuttige aanwijzing voor de onderwijzers gelegen. Hij gelooft dus, dat er in het amendement bij veel overeenkomst toch nog eenig verschil met het voorstel der Regering is, en dat het weggelatene in het amendement wel eenige meerdere waarde heeft, dan men oppervlakkig zou denken. Uit dien hoofde mag de Regering het amendement niet overnemen. Aangenaam was het haar ook in dat amendement, even als in het ontwerp, opgenomen te zien de woorden: opleiding tot Christelijke deugden. Wat aangaat het amendement van den heer *Blaupot ten Cate* op al. 3, ook hier bestaat in de hoofdzaak geen verschil, maar de Minister stelt prijs op het behoud der redactie van het ontwerp.

De verdere beraadslagingen worden daarop uitgesteld tot den volgenden dag.

Zitting van vrijdag 10 julij.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over de drie eerste alinea's van art. 22 van het ontwerp tot regeling van het lager onderwijs.

De *Minister van Justitie* erkent dat hij liever niet gesproken had, maar de Kamer zal het gevoelen dat hij niet kan zwijgen, vooral na de toezegging die hij gedaan heeft, om eenige inlichtingen te geven. Hij vleit zich niet allen te kunnen overtuigen, maar hij hoopt dat zijne woorden toch eenige gerustheid zullen geven aan hen, die niet te veel willen en genoegen nemen met wat hij wel geven kan, vooral aan hen die bevreesd zijn over de qualificatie van heiligschennis en verzaking van het kruis, waaraan hij zich niet meent schuldig te maken. Hij bespreekt vooraf de redevoeringen zijner anti-revolutionnaire bestrijders, waarbij hij opmerkt dat eene opzettelijke wederlegging van den heer *Groen* hier niet te huis behoort, maar eigenaardig meer het onderwerp kan uitmaken van een philosophisch en theologisch dispuutcollegie. Vervolgens stelt de Minister zich de beide volgende vragen ter beantwoording voor: 1°, wat is opleiding tot Christelijke en maatschappelijke deugden naar den geest van het voorstel, en 2°, wat is ergernis, aanstoot geven, kwetsen van iemands godsdienstige overtuiging, in tegenstelling van het eerbiedigen van eens anders godsdienstige begrippen, hetgeen de Grondwet wil. Op de eerste vraag antwoordt hij, dat, naar de grondwettige bepaling en naar de beperking van de wet, de Christelijke opleiding op de gemengde school niet anders kan en mag beduiden dan dat alle leerstelling, elk dogmatisch element, al wat in één woord behoort tot het begrip van Christelijke waarheden, feiten, leering en geschiedenis, van de gemengde school moet verwijderd blijven; het leggen van den wortel behoort niet tot het gebied der Staatsschool; alleen deze zijn de eischen van die school, dat het zaad niet in zijnen wasdom belemmerd worde, dat is het Christelijk element, hetwelk in de school niet kan worden gemist. Nu is de groote vraag, of het mogelijk is op de gemengde school tot Christelijke deugden op te leiden, waarvan de wortel buiten de school is gelegd; de heer *Groen* zeide *neen* en daarop kwam de geheele inhoud zijner rede neer, doch de Minister zegt volmondig *ja*. Wat nu de tweede vraag betreft, welke hij zich ter beantwoording heeft voorgesteld, zegt hij dat ergeren is op krenkende wijze, met minachting tot anderen te spreken over hunne godsdienstige overtuiging en daar tegenover te stellen eene andere overtuiging als eene betere; met één woord, het niet met alle naauwgezetheid vermijden van alle poging van proselitisme. De gemengde school moet zich onthouden van het mededeelen van alle denkbeelden, om de waarde van anderer leerbegrippen in twijfel te trekken. Dat is kwetsen, en het vermijden daarvan is eerbiediging van eens anders godsdienstige overtuiging. Naar dat begrip kan het den Israëliet niet ergeren, als de naam van Christus op de school met eerbied en ontzag en vooral met verschoonende en sparende kieschheid wordt genoemd. Maar als leerbegrip kan de bespreking van zijn persoon en van zijne werken niet aan de school worden toevertrouwd, maar moet dit aan de Kerk worden overgelaten. Is nu binnen deze grenzen de formeele opleiding tot Christelijke deugden eene heiligschennis, eene verbloeming en verloochening van het kruis? Hij gelooft dit niet. Integendeel, het is een protest tegen het rationalisme en materialisme, dat zoo schrikbarend bij onze naburen de overhand neemt. Na eene breede ontwikkeling hiervan komt de Minister tot het amendement van den heer *Thorbecke*; het ontwerp gaat te ver, zegt men, als men eenigheid wil inprenten voor het gevoelen van andersdenkenden. De Minister antwoordt, dat goedkeuring van dwaling niet is eerbiediging; maar het is het eerbiedigen van een ieders regt om zijne eigen gevormde overtuiging of zelfs verkeerde gedachte te hebben; dat is het voorwerp van eerbiediging; niet de inhoud der meening zelve. Ten slotte vraagt de Minister aan den heer *Groen*, of het niet wijzer is zich te vergenoegen met de uitspraak van deze wet, ofschoon die niet geheel bevredigt, dan te blijven procederen, als het nadeel van het procederen grooter is dan het voordeel der gewenschte uitspraak?

De heer *van Wintershoven* licht zijn amendement toe, strekkende om aan art. 22 eene laatste alinea toe te voegen van dezen inhoud: „Het verslag, bedoeld bij art. 194 der Grondwet, bevat de opgave van de klagten, welke wegens niet naleving van deze voorschriften ten Onzer kennis zijn gekomen, en van het onderzoek en de voorziening, welke daarop, zoo noodig, van Onzentwege zijn gevolgd.” Hij ontveinst het niet, dat door twee Ministers erkend is, dat er misbruik van het woord Christelijk kan gemaakt worden, en hij wil dus eene poenale sanctie op de overtreding van al. 2; kan er evenwel op eene andere wijze een preventive maatregel worden genomen, dan zal hij er de voorkeur aan geven, daar het hem slechts om de zaak is te doen.

De heer *van Heiden Reinestein* is een voorstander van de gemengde school, doch met de facultatieve splitsing voor hen die gemoedsbezwaren hebben en waarop al. 4 doelt. Ofschoon de wet niet in alles aan zijne inzigten

voldoet, zal hij er echter voor stemmen, omdat er een einde aan de zaak moet komen, vooral wegens den onzekeren toestand van het onderwijs. Hij zal tegen het amendement van den heer *Thorbecke* moeten stemmen, omdat hij aan de redactie van de Regering de voorkeur geeft, en hij verwacht ook veel van de welwillende, opregte en loijale toepassing der wet.

De heer *Wijbenga* is van gevoelen, dat de beide eerste alineas van art. 22 in overeenstemming zijn met de Grondwet en met onzen volkstoestand; hij bestrijdt de gezindheidsscholen en noemt deze de pest voor de zamenleving. Wordt de voordragt wet, dan zullen praktijk en werkelijkheid in de plaats treden van zoo vele bespiegelingen en individuele opvattingen, als we sedert eenigen tijd en ook hier gehoord hebben. Van den onderwijzersstand zal veel afhangen en zijne overtuiging is, dat deze met verstand de wet in toepassing zal brengen.

De heer *Luyben* licht zijne vroegere rede toe en houdt de strikt neutrale school vol.

(*Het vervolg in een volgend N.°*)

[In het overige der zitting hebben, behalve de *Ministers van Justitie* en *van Binnenlandsche Zaken*, nog het woord gevoerd de heeren *Groen van Prinsterer*, *Thorbecke* en *van Nispen van Sevenaer*.]

Aan de Tweede Kamer is dezer dagen van Regeringswege aangeboden een ontwerp van wet tot voorziening in de financiële belangen der gemeente Haarlemmermeer. De artikelen van dat ontwerp luiden dus: Art. 1. Aan den Raad der gemeente Haarlemmermeer wordt voor den tijd van vijf jaren bevoegdheid verleend, om, behoudens Onze goedkeuring, van de in die gemeente gelegen landen, welke vrijdom van grondbelasting genieten, eene belasting van ten hoogste één gulden per bunder, naar de waarde dier landen, te heffen, met afwijking van het bepaalde in de artt. 243 en 245 der wet van 29 junij 1851 (*Staatsblad* n.° 85). — Art. 2. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Gouda is het volgend drietal van predikanten geformeerd: dd. *H. C. N. van Amerom*, te Bolsward; *A. Moens*, te Edam, en *C. F. Zeeman*, te Welsum, waaruit beroepen is ds. *van Amerom*.

Wegens het bedanken van ds. *J. E. Steenbakker Morilyon Loysen* te Bodegraven heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente te Woerden, uit een bevorens gemaakt twaalftal, het volgend zestal van predikanten geformeerd: dd. *A. Dekkers*, te Chaam; *J. H. Guldenarm*, te Engwierum; *J. Boer Knottnerus*, te Oude en Nieuwe Wetering; *T. J. Montijn*, te Goudriaan; *L. Schouten*, te Koudekerke, en *J. G. Verhoeff*, te Nieuw-Loosdrecht.

Te Katwijk aan Zee is beroepen ds. *S. Hogerzeil* Mz., pred. te Nieuwe Tonge; — te Veenendaal ds. *J. H. Guldenarm*, pred. te Engwierum; — te Almkerk en Emmichoven ds. *L. Tinholt*, pred. te Wissekerke; — te Arnemuiden de kandidaat *J. van der Meulen*.

— Gisteren avond is de vierde haringjager te Vlaardingen binnengekomen, aanbrengende 113¾ ton puike maatjesharing.

— Door *M. B. Gudde* is concessie gevraagd tot de daarstelling eener stoombootdienst tusschen Rotterdam en Delft. Men verneemt echter, dat, uit hoofde van de vele bezwaren aan zoodanige dienst verbonden, die concessie hoogst waarschijnlijk niet zal verleend worden.

— Ll. woensdag had te Maassluis de harddraverij en ringrijderij plaats der Hollandsche maatschappij van landbouw, afdeeling Westland, uitsluitend voor de leden dier afdeeling. De prijs, bestaande uit een kompleet fraai bewerkt tilbury-tuig, werd behaald door de zwarte ruin *Jan* van *J. Westgeest*, van Loosduinen, terwijl de premie, zijnde een Friesch dek met toebehooren, aan de *Moor* van *S. Qualm*, van Rozenburg, werd toegewezen. De prijzen voor het ringrijden, bestaande in een zilveren cigarenkoker, gouden cigarenpijp, zilveren lucifersdoosje en dito horlogiesleutel, werden toegekend aan *van Leersum*, van Loosduinen; *K. Groenenveld*, van Rozenburg; *J. Schouten* en *G. Kreffer*, te Loosduinen. Alles is ordelijk afgeloopen en werd door talrijke toeschouwers bijgewoond.

— Ll. woensdag had te Haarlem in drie percelen de openbare aanbesteding plaats, van: 1°, het verdiepen van eenige vakken vaarten en togt aldaar; aangenomen door den heer *P. Kalis* Wz. te Sliedrecht, voor de som van *f* 21,495; 2°, het mede uitdiepen van eenige vaarten en togt aldaar; aangenomen door den heer *P. C. de Jong* te Ameyde, voor de som van *f* 8750, en 3°, het hard maken van het uiteinde der wegen enz.; aangenomen door den heer *N. Prins* te Sliedrecht, voor de som van *f* 19,500.

— In eene eergisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad te Haarlem is ter inzage der leden nedergelegd eene circulaire van *Revius* c. s. voor den aanleg van een spoorweg van het Nieuwe Diep naar Haarlem, in verband met den Hollandschen en met den Rijnspoorweg. — Verder is beraadslaagd over het voorstel van Burgemeester en Wethouders, nopens de formule der aan de commissie voor het bederf der stadswateren te stellen vraag. De heer *Fiers* heeft voorgesteld om deze vraag te splitsen in twee deelen, als: 1°, opgave van de middelen, of werken, in het algemeen, die tot herstel van het kwaad kunnen bijdragen, met opgave van kosten, en 2°, speciaal de minst kostbare werken, dienstig om de stoffen uit de beide groote fabrieken onmiddellijk in het Sparen af te leiden, met opgave van kosten en jaarlijksch onderhoud. Dit voorstel is met 15 tegen eene stem aangenomen. Verder werd goedgekeurd het voorstel om de commissie uit drie leden te doen bestaan, en daartoe te verzoeken de heeren hoofd-ingenieurs *van Gendt*, *Storm Buysing* en *Orth van Schonauwen*.

— Gisteren nacht heeft op het buitenverblijf van den heer *Haverkamp*, aan de Weesperzijde te Amsterdam, een *Cereus Grandiflora* (eene hooge zeldzaamheid) gebloeid, met 54 bloemen, terwijl de geheele plant 74 bloemen en knoppen heeft. Zij ving eergisteren avond ten 6 ure aan te bloeijen en was gisteren morgen ten 3 ure uitgebloeid.

— Gisteren is te Zevenbergen met het beste gevolg te water gelaten, van de werf van den heer *J. J. Groeneveld*, het schip *Matilda Geertruida*, groot 65 lasten, gebouwd voor rekening van den heer *J. Dolk* Hz., te Leur.

— Ll. woensdag heeft de landbouwer *C. V. G.* te Tilburg, op zijn akker gravende, eene ouderwetsche kruik gevonden, welke hij niet dan met behulp van een derde uit den grond konde ophalen. Naar men verneemt is zij met goud geld van Spaanschen oorsprong gevuld; het bedrag der waarde is tot dusver niet bekend.

— De persoon van *H. Brummelhuis*, onlangs uit het huis van arrest te Assen ontsnapt, is ll. dingsdag door de ijverige nasporingen der politie in eene hut onder de gemeente Weerselo ontdekt, aangehouden en op nieuw naar de gevangenis overgebragt.

— Men verneemt dat zich als schrijver der verhandeling, waaraan door de regtsgeleerde faculteit te Groningen het accessit is toegewezen, heeft bekend gemaakt de heer *G. Wicherlink*, student in de regten aan de Hoogeschool te Utrecht.

— De waterhoogte te Arnhem was den 9 dezer 1,50 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 9 dezer 7 voet 11 duim Keulsch peil (7 voet 9 duim Rijnlandsch).

— In het groothertogdom Luxemburg hebben den 7 dezer de verkiezingen plaats gehad. Te oordeelen naar hetgene in de hoofdplaats heeft plaats gegrepen, waarvan alleen de uitslag tot nu toe bekend is, was de strijd zeer levendig. Van de 26 kiezers die benoemd moesten worden, zijn bij de eerste stemming, slechts 6 gekozen, 4 van welke tot de oppositie behooren. Van de 41 kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen op zich vereenigden en uit welke de kiezers de definitieve benoeming doen moeten, behooren 21 tot de oppositie en 20 tot de ministeriële partij.

— Zr. Ms. schoener met schroefstoomvermogen BALI, komm. luitenant ter zee 1ste kl. jonkh. *J. H. van Capellen*, van Hellevoetsluis naar Batavia, te Madeira binnen, heeft den 18 junij ll. de reis voortgezet.

— Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Benoemd, tot presid. van den raad van justitie te Samarang, mr. *F. L. Anthing*; tot subst.-griffier bij den raad van just. te Samarang, mr. *R. van Goens*; tot administr. der kolenmijn Oranje Nassau, *F. R. G. W. Jansen*; tot 3de comm. ter algem. secret., *B. P. C. de Haart*; tot comm. bij den control. te Natal (Sumatra's westkust), *L. H. Marx*; bij den ontv. der ink. en uitg. regten te Soerabaija, tot comm. *J. J. F. Swart*; tot entr.-pakhuism., *F. H. J. Bicker Caarten*; tot assist.-resid. der wester afd. van Borneo *J. J. Peeters*; tot secret. *C. Boers*; bij de algem. secretarie, tot 1sten comm., *C. de Waal*; tot 2den comm., *F. H. W. van Ranzow*; tot opzigter 2de kl. bij 's Lands openb. werken, *J. A. Boekman*, met bepaling dat hij werkzaam zal zijn in de resid. Samarang; tot comm. op het bureau van inl. zaken te Macassar, *J. A. J. Voll*; tot assist.-resid. van de afd. Agam, *F. Schenk*; tot control. 1ste kl. te Singkel, *A. J. C. Coets van Baggen*; tot control. 2de kl. te Baros, *J. C. Boyle*; tot control. 2de kl. bij het binnenl. bestuur op Sumatra te Rau, *S. Stibbe* Lz.; in Aijer-Adjie, *J. T. Andriesse*; tot comm. bij den assist.-resid. van het westerkw. der Bataviasche Ommelanden, *D. F. François*; tot 3den comm. op het resid.-kantoor te Soerabaija, *M. J. Bouwensch*.

Bevorderd, bij 's Lands burgerl. openb. werken, tot ingenieur der 2de kl. *W. J. A. Nieuwenhuisen*, en tot ingen. der 3de kl. *G. de Hartog* Jr.

Gesteld, ter beschikking van den gouvern. van Sumatra's westkust, de ambten. der 2de kl. *G. Heyligers*, *T. A. L. Kroesen* en *C. F. E. Praetorius*; van den resid. van Palembang, de ambten. 2de kl. *C. J. P. C. Rijnbende*.

Ontheven, eervol op zijn verzoek, van zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de zout-verkooppakhuism., tevens klerk en pakhuism. te Sambas, *N. van der Beek*; wegens ziekte, van de verdere vervulling zijner ambtsbetrekk., onder toekenning van wachtg., de aspir.-ingen. bij 's Land burg. openb. werken in Ned.-Ind., *A. Th. Sorillon*.

Erkend en toegelaten, krachtens Koninkl. besluiten, de heeren *F. W. Heineken*, als consul van Bremen; *H. C. Wilmans*, als consul van Pruissen, beide te Batavia, en *P. J. A. Kervel*, als consul van België, te Soerabaija.

Verplaatst, van Singkel naar het distr. Batipoe en de X Kottas, de control. der 1ste kl. *L. B. van Polanel Petel*.

Belast, met het debiet van het klein zegel te Soerabaija, *C. Welter*, en met de betrekking van civ. gezagh. in de Lampongsche distr. de control. der 1ste kl. *P. C.* baron *van Eck*.

Ontslagen, uit zijne betrekking, de 2de comm. bij de hoofdadmin. der marine, *G. F. H. Watson*.

Werkzaam gesteld, als buitengewone 3de commiesen bij de algem. rekenkamer *P. H. Leidelmeijer* en *J. H. Ilcken*.

Verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den presid. van den raad van just. te Samarang, mr. *J. H. Coster*; een éénjarig verlof aan den 1sten comm. bij de direct. der prod. en civ. magaz. *B. C. Noltheniue*.

Bepaald, dat bij ontstentenis of andere wettige verhindering van den resid. van Timor, de kommand.-kash. te Koepang *D. Tielman* de functien van notaris te Timor zal waarnemen.

Goedgekeurd, de verplaatsing van den control. der 3de kl. *W. F. J. B. Cleerens*, van den control. der 3de kl. *J. Blaupot*, van den ambten. der 2de kl. ter beschikking *R. P. van Hengelaar*; dat door den direct. der cultures zijn geplaatst, bij het kader der landel. ink. en cult., in de resid. Bantam, de control. der 3de kl. *W. F. van Andel*; in de resid. Preanger-Regentschappen, de control. der 3de kl. *J. van Vollenhoven*; in de resid. Japara, de control. der 3de kl. *J. H. Hagen*; in de resid. Kadoe, de control. der 3de kl. *J. W. Mooijen*; in de resid. Bagelen, de control. der 3de kl. *C. H. G. van Zijll de Jong* en *IJ. Gaade*; bij het boschwezen in de resid. Rembang, de ambten. *W. A. A. de Sturler*; dat door den resid. der Wester afd. van Borneo is ontheven, eervol, van de verdere vervulling der betrekking van waarn. civ gezagh. te Singkawang, de 1ste luit. der inf. *C. J. Schindler*; dat is benoemd tot waarn. control. van Singkawang, *E. K. A. de Neve*; dat is gesteld ter beschikking van den assist.-resid. van Sintang, de ambten. *G. de Groot*, om te worden belast met de waarneming der functien van control. van Sanggouw en Skadouw; dat door den resid. van Timor is ontheven, wegens vertrek, van de waarn. van het civ. gezag over Beloe (Midden-Timor), de kapit. der inf. *P. F. L. von Hombracht*; dat is opgedragen, de waarn. van het civ. gezag over Beloe (Midden-Timor), aan den 2den luit. der inf. *A. L. van Ham*, thans te Koepang aanwezig, en bestemd ter vervanging van gen. kapit. als milit. kommand. te Attapoepoe.

Militair Departement.

Benoemd, tot kommand. der art. in de 1ste milit. afd. op Java, *W. K. H. Feuilleteau de Bruyn*, tot 1sten luit.adj. *J. O. P. A. W. Andela*, tot 1sten luit. *J. Schoonderbeek*, tot 2den luit. *C. H. Weijermans*, tot magazijnm. 1ste kl. der art. (rang van kapit.) *O. L. von Koblinski*, tot 1sten luit., direct. der geweermakersschool te Meester Cornelis *M. M. Olrik*, tot onder-construct. bij den art.-constr. winkel te Soerabaija *D. de Graaff*, bij het groot milit. hospit. te Weltevreden, tot 1sten kommand. *J. H. de Vogel*, tot 2den kommand. en magazijnm. *W. A. F. G. von Hoëvell*.

Bevorderd, bij het wapen der infanterie, tot kol. *A. J. Andresen*, tot kol., kommand. der drie batts. te Willem I, *J. C. Boelhouwer* en tot luit.-kol. *J. W. Mac Donald*.

Verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kol. en chef van het Ind. leger *E. C. C. Steinmetz* en den 2den luit. van het reg. O.-Ind. kavalerie *J. A. Scherens*.

Goedgekeurd, dat door het milit.-departem., bij het wapen der inf. is geplaatst, bij het 12de bat. de 2de luit. *J. J. Aitton*; dat zijn overgeplaatst bij het 7de bat. de 2de luit. *G. A. Haentjens Dekker*, bij het 11de bat. de kapit. *J. F. Dekker*, bij het garniz.-bat. in de 2de milit. afd. (Samarang) de kapit. *P. G. A. Anemaet*; dat is ontslagen, eervol uit Z. M. milit. dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapit. der inf. *G. L. Boonzaier*.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 10 Julij.

OVERLEDEN: J. M. Robbers, jd., 76 j. — H. Tresfon, d., 3 j. — F. van Herk, z., 2 j. — E. Hendriks, d., 10 m. — M. Riehorn, d., 5 d. — E. A. Weber, z., 10 m. — J. Zantwijk, z., 1 m. — T. Fransi, wed. H. Scherff, 81 j. — A. Moritz, d., 1 m. — C. Feijen, d., 3 m. — J. C. S. van Hillegondsberg, jd., 46 j. — E. Mennema, z., 3 j. — M. J. Bergé, z., 4 j. — W. A. Swildens, z., 3 j.

BEVALLEN: H. Menzel, geb. Breur, d. — A. C. Roos, geb. Stuyk, d. — T. Kruithof, geb. Oskamp, z. — M. G. Pijpers, geb. van den Berg, d. — S. Tulp, geb. Schaaff, d. — J. M. Engelen, geb. Sepmeijer, d.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 10 julij. Binnengekomen *Emanuel*, Fick, van Rostock; *H. Willebrordus*, Timmermans, van New-York; *Eyr*, Holst, v. Fredrikshamn, en *Sarah Ellen*, Gibson, van Newcastle. — Vertrokken *Old-Ambt*, Kamminga, n. Reval. — Zeilklaar *E. Bulkley*, Ross, naar New-York; *Henriette Louise*, Dekker, n. Corfu en Patras; *Creole*, Howes, n. Liverpool, en *Alberdina*, Lodewijks, naar St. Petersburg; de wind W.

BRIELLE 10 julij. Gearriveerd *Fijenoord* (st.) van Londen; *Sea Gull* (st.) van Hull; *Levant* (st.) v. Havre, en *Brother's Success*, Hobart, v. Rochester; de wind W.

MAASSLUIS 10 julij. (W. N. W.) Niets gepasseerd.

BROUWERSHAVEN 10 julij. (W.) Gearriveerd *la Teresina*, Russo, van Napels naar Dordrecht. — Vertrokken *Guurtje & Maria*, Boursse Wils, naar Hellevoetsluis (per *Kinderdijk*).

ZIERIKZEE 9 julij. (W.) Gearriveerd *Crystal Palace*, Davies, van Cardiff naar Dordrecht.

TEXEL 1 julij. (W.) Gearriveerd *Alexander*, Skipp, v. Paraïba, l. v. Falmouth; *Magnet* (st.) v. Londen; *Argo*, Clark, van Newcastle; *Zenobia*, Thompson, v. Yarmouth; *Frouwina Elisabeth*, de Jonge, v. Koningsbergen, en *Lyna*, Knudsen, v. Drammen; gisteren nog *Minister Thorbecke* (st.) v. Hull, en *Amsterdam Packet*, Thiis, v. Drammen. — Vertrokken *Martje Flors* (st.) n. Newcastle.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te NANTES 5 julij *Libra*, Oostra, van Triest; 6 dito *Maria*, Molenaar, van Hamburg; 7 *Ardent*, Rabotte, van Soerabaija. — Te HAMBURG 8 julij *Anna Sophia*, de Roth, van Amsterdam. Op de ELVE 8 julij *Brüderliebe*, Bünger, van Rotterd. Te CUXHAVEN 7 julij *Twee Alida's*, Visser, van Triest; 8 dito *Heerenveen*, Prins, van Maracaïbo. — Te BREMERHAVEN 7 julij *Julie*, Burhorn, van Rott., *Leontine*, Deetjen, *Pietronella*, Kort, en *Itjea*, Huisman, alle drie van Amst. — Te STOLPEMUNDE 30 junij *Jantina*, de Boer, van Hamburg. — Te DANTZIG 6 julij *Hillechina Catharina*, Mooi, van Harlingen. — Te BOLDERAA 2 julij *Sara*, Loets, van Amst., en *Vrouw Martha*, Corporaal, van Hamburg. — Te STOCKHOLM 1 julij *Vier Gezusters*, van der Veen, v. Thisted, *Jan Hero*, Naatje, en *Jantje Doornbos*, Addens, beiden van Petersburg.

Vertrokken:

Van VENETIE 4 julij *Malvina*, de Jonge, naar Rotterdam. — Van GENUA 4 julij *Johanna Alida*, Visman, naar Batavia, en *Jeanne*, Kroon, naar Konstantinopel.

Van HAMBURG 8 julij *Janna*, Brouwer, naar Rotterdam. — Van WARNEMUNDE 5 julij *Jacoba*, Teensma, naar de Oostzee. — Van SWINEMUNDE 6 julij *Elsje*, Scherpbier, naar St. Petersburg, en *Agina Undina*, Brouwer, naar Koningsbergen. — Van PILLAU 6 julij *Waldemar*, Holm, naar Amst. — Van ARCHANGEL (uitgeklaard) 22 junij *Infatigable*, Drichell, naar de Maas.

In de SOND gearriveerd 7 julij *Sirene*, Schippers, van Liverpool naar Riga. — ELSENEUR gepasseerd 7 julij *Maasstroom* (st.) van Rotterdam naar Stettin.

Engeland.

Van CARDIFF vertrokken 7 julij *Willem de Eerste*, Niedfeld, *Maria Elizabeth*, Jonker, en *Johannes Hendrikus Ferdinand*, Lodewijks, alle drie naar Hong Kong.

Te LONDEN gearriveerd 9 julij *Christina Jantina*, Koekkoek, v. Livorno; — uitgeklaard 8 dito *Joan Jacob*, Wilphorst, n. Nickerie, *Unie*, Posta, n. Riga, en *Jantina*, de Jonge, naar Newcastle en Groningen; 9 *Barbara Jonker*, Oltmans, n. Dantzig. Te BONESS 7 *Janet Shinnan*, Ringe, v. Rott. Te MUMBLES 8 *Burncoose*, Gammon, v. Swansea, en is naar Dordrecht gezeild. Van HULL vertr. 8 *Alberdina Edzina*, Woortman, n. St. Petersburg. Van SHIELDS 7 *North Star* en *Mary*, beiden n. Dordrecht.

Het barkschip *Koning en Vaderland*, kapit. B. A. T. van Bruggen, v. Rotterdam n. Batavia, was den 8 julij op de hoogte van de SINGELS.

In de Baai van BRIDLINGTON binnengeloopen 7 julij *John & Isabelle*, M'Dearmid, *John & Isabella*, Young, *Lord Farnham*, Taylor, en *Phoenix*, Jackson, alle vier van Rotterdam, en *Norman*, Foreman, van Schiedam, alle vijf naar Shields; — 8 julij *Trio*, Burns, en *Kingston*, Ellery, beiden v. Dordrecht n. Newcastle.

Cargalijsten.

Rotterdam.

AUX CAYES, Row Allan, R. Minto. — 1 lading Verwhout, Gebr. Nottebohm.

MANZANILLA, Recurso II, Gali. — 411 v. Honig, 98 bl. Hout, 31 t. Geelhout, 2 st. Cederhout en 1/2 t. Granadillehout, Mees en Moens.

NEW-ORLEANS, Resolute, S. N. Prince. — 558 b. Katoen, NHM.; 394 b. dito, S. A. le Vino en Co.; 100 b. dito, C. Hemmann en Co.; 38 v. Tabak, R. Kraemer en Co.; 3353 Horens, Merrem en Co.; 50 b. Katoen, J. Bunk en Zn., te Amsterdam; 102,000 Duigen, 70 v. Stelen en 60 b. Katoen, Order.

BALTIMORE, Casilda, W. J. Stafford. — 110 v. Tabak, R. Kraemer en Co.; 15 v. dito, F. J. Beijer en Co., te Amst.; 155 v. dito, P. J. van der Schrieck en Co.; 25 v. dito, N. Koning Dz.; 25 v. dito, C. en J. van Rossum en Co., te Amst.; 25 v. dito, H. D. van Hoogstraten; 79 v. dito, Cruys, van Casteel en Knight; 105 v. dito, Gebr. Nottebohm; 135 v. dito, Nijgh en Co.; 60 v. dito en 1 p. Duigen, Kreglinger en Co.; 29 v. Tabak, Hoffman, Dorrepaal en Co.; 71 v. dito en 3 v. Meel, W. A. Fuchs en Co.; 202 Riemen en 16 v. Tabak, Mees en Moens; 50 v. dito, Minderop en Co.; 102 v. dito, Böninger, Franck en Co., te Amst.; 20 v. dito, Bus en de Critter; 15 v. Stelen, Coomans, Born en Philippi; 309 z. Schors, B. A. Mispelblom en Co.; 254 z. dito, Cramerus en Co, te Amst., en 322 v. Tabak, Order.

CALLAO, Marbs, Wilden. — 590 t. Guano, Mees en Moens.

CALLAO, Mina, T. C. Sahlsberg. — 360 t. Guano, Mees en Moens.

STETTIN, Elvine Friederike, W. Stiemke. — 17,793 sch. Rogge en 700 Matten, L. Hoyack en Co.

St. PETERSBURG, Delia, J. Ph. Huizing. — 102 p. Vellen, W. Bunge en Co.; 6 b. Semen Cynae, 1 v. Vischlijm en 3 b. Zoethout, A. T. Sölling en Co.; 54 b. Semen Cynae en 40 b. Koehuiden, S. A. le Vino en Co.; 78 b. Semen Cynae, Merrem en Co.; 15 b. dito en 4 b. Zoethout, C. L. Roechling en Co.; 558 stangen IJzer, J. F. Hoffman en Zn.; 32 b. Semen Cynae en 77 b. Lijmleder, Thormann en Co.

Amsterdam.

NEW-YORK, Foska Helena, de Groot. — 33 f Honig, J. C. H. Wurfhain; 102 v. Harst en 72 b. Koopm., Obermann en van Etten; 12 v. Was, E. E. Visser; 200 k. Extract van Campêchehout, Wed. G. Kelderman en Zn.; 13 k. Tabak, Mooi en Co.; 15 v. Walvischbaarden, 20 v. Koopm. en 500 Handspaken, Order. — Voor Rotterdam: 4 k. Wijn en 1 k. Oesters, A. Ellerman; 44 v. Asch en 1 k. Koopm., Outshoorn en van der Held; 3 k. Lederdoek, Wolff en van Buuren; 25 k. Was, Merrem en Co.; 50 v. Potasch, Order.

PARAIBA, Alexander, Shipp. — 3600 z. Suiker, Wijthof en Zn.

LIVORNO, Atalante, Bekkering. — 29 v. Talk en 20 v. Potasch van Halmael en Co.; 40 v. dito, Gebr. Hartsen; 16 f. Ossenbloed, Gebr. Tetterode; 12 v. Talk, Luden & van Geuns; 40 k. Sukade, Wed. W. Wiefering; 27 k. dito, 62 bl. Marmer en 1837 Marmeren Vliezen, Order. — Voor Rotterdam: 2 v. Olie, 18 v. Gom Asphalt, 3 k. Drop en 19 coll. Koopm., Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilage gebouwd en gekoperd Nederl. Barkschip *Nieuwland*, kapitein *A. Bennik*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor, om den 18 Julij te vertrekken. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

KAAP DE GOEDE HOOP, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het snelzeilend Nederlandsch Barkschip *Joan*, kapitein *C. la Seur*, om in het laatst van Julij te vertrekken. Adres bij de Reeders *van Overzee en Co.* en bij de Cargadoors *Hudig en Blokhuyzen* en *Kuyper, van Dam en Smeer* alhier en *de Coningh en Co.* te Amsterdam.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schoonerschip *Pomona*, kapit. *T. T. Lootsman* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

St. PETERSBURG, het Nederlandsch Kofschip *Drie Zusters*, kapit. *T. T. Dijkstra.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

St. PETERSBURG, het Nederlandsch Kofschip *Grietje*, kapitein *C. K. Scholtens.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip *Maria Laurentia*, kapit. *W. D. Kleininga.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

St. PETERSBURG, het Nederlandsch Kofschip *Elizabeth.* kapitein *L. J. Naatje.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

St. PETERSBURG, het Nederlandsch Schoenerschip *Reintje*, kapit. *L. P. Teensma.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip *Willem de Clercq*, kapitein *P. Ouwehand.* Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen* alhier en *Floris der Kinderen en Zoon* en *Jan Corver en Co.* te Amsterdam.

STETTIN, het Zweedsch Jagtschip *Josephine*, kapit. *J. Goransson*, Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Beursberigten.

***MADRID* den 9 Julij.**

Spanje 1½ pc. 25¾ dito Binnenl. 3 pc. 39.

***PARIJS* den 10 Julij.**

Frankrijk 3 pc. 67. Spanje 1½ pc. 25½; dito Binnenl. 3 pc. 37⅞.

***LONDEN* den 10 Julij.**

De Geconsolideerden 3 pc. 92⅝ a ¾. Spanje 1½ pc. 26⅜ a ½; dito Buitenlandsche 3 pc. 40 a ½; dito Cert. 5¾ a 6; dito Amortisable 5⅜ a ⅝. Peru 4½ pc. 80½ a 81½; dito Engels. 56 a 57. Holland 4 pc. 98 a ½, dito 2½ pc. 64 a ½.

***WEENEN* den 10 Julij.**

Nationale Metall. 5 pc. 85½; Metalliek 5 pc. 83⅞. Wissel Londen *f* 10. 09. Zilver *f* 4½.

***ANTWERPEN* den 10 Julij.**

Spanje 1½ pc. 25½; dito Binnenl. 3 pc. 38½. Metalliek 5 pc. 80⅝.

***AMSTERDAM* den 10 Julij.**

				Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld.....	2½	pCt.	63⅝	63 11/16	
»	dito dito......	3	»	76⅞	77	76⅞
»	dito dito	4	»	96⅜	96 7/16	76 7/16
»	Amort.-Syndicaat	3½	»	91½		
»	Handel-Maatschappij ..	4½	»	160⅜	160½	160⅜
»	O. I. Leening..........	4	»			
»	Leen. Holl.-Spoorweg	4½	»	98		
»	Rijn-Spoorweg..........	4½	»	100⅞		
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
BELGIE,	Cert. bij *Rothschild*.	2½	»	53½		
FRANKR.,	Certificaten............	3	»			
SPANJE,	Buitenlandsche	1½	»	25 9/16	25⅝	25 9/16
»	dito	3	»	43⅛	43¼	
»	Binnenl. a *f* 6000	3	»	38⅛	38 3/16	38 3/16
»	Amortisable Schuld....	....		5 5/16		
»	Bewijzen van Coupons..	....		5⅞		
PORTUG.,	Oblig......................	3	»	46 1/16	46⅛	
»	dito 1856................	3	»	45 7/16	45½	
»	Uitgest.			26⅜		
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co*.....	5	»	105½		
»	dito dito 1828/29	5	»	103⅞		
»	Cert. dito 1831/33	5	»	95		
»	dito dito 1840...	4	»	87⅞		
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	87⅞	88	
»	dito » dito Nieuwe	5	»	98⅛		
»	dito » dito 1855 dito	5	»	99¼	99 13/16	99 13/16
»	dito te Londen.........	4½	»	96⅜	96¾	96 11/16
»	Certific. van Assign...	6	»	67⅛	67¼	
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1835, *fl.* 500....	....	*f*	154½		
»	Obligatiën...............	4	pCt.	80 7/16	80⅝	
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co*....	5	»	78¼	78 5/16	
»	dito dito	4	»			
»	dito Metall. Oude.....	5	»	76 13/16		
»	d.° Nieuwe bet. te Amst.	5	»	87¼	87⅜	87¼
»	dito Nation. Metalliek.	5	»	78 1/16	78⅛	78 1/16
»	dito Metalliek	2½	»	39⅜		
»	Weener Aand. fl. 250..	4	» *f*	320		
BRAZILIE,	1824, £ 100............	5	»	100	100½	
EQUADOR,	£ 100....................	1	»	14½		
»	Onbepaalde............	1	»	13 15/16		
VENEZ.,	Oblig....................	4½	»	33½		
»	Uitgest.................	2	»			
GRENADA,	Oblig....................	3½	»	22 1/16	22½	
»	Uitgestelde............					
MEXICO,	Oblig....................	3	»	21 15/16	22	
»	dito, Onbepaalde.....	3	»			
ILLINOIS,	....	7	»	92½	92½	92½

Weener Bankactien *f* 1169; dito Aand. fl. 250, 1839, *f* 420. Denem. te Londen, 5 pc., 99½. Brazilië 1839, £ 100, 5 pc., 98¼. Peru, Geldl. 1854, 4½ pc., 79½ a 79¼, gebl. 79½; dito Fransche 57¾ a 58½, gebl. 58½. N.-Amer., Philad. bij *Hope en Co.*, Lr. B, *f* 910. Louisiana, 5 pc., 99¾. Griekenland 1825, 5 pc., 5¾. Russische Spoorw. Aand. *f* 77.

Beleening 4 pc. Prolongatie 3½ pc. Disconto 4 pc.

Over het geheel had weinig handel plaats en geen noemenswaardig verschil in de koersen.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 63⅝ a 63 11/16. Spanje 1½ pc. 25⅝; dito Binnenl. 3 pc. 38 3/16. Metalliek 5 pc. 76 13/16.

***ROTTERDAM* den 10 Julij.**

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL., Werkelijke Schuld.....	4	pCt.	96⅜		
Oblig. Holl.-Spoorweg-Maats..	4½	»	98½		
BELGIE, Oblig. bij *Rothschild*...	2½	»	53 7/16	53⅜	53 7/16
SPANJE, Oblig. 3 pCt. nu	1½	»	25⅝	25 11/16	25 11/16
» Binnenlandsche a 6/m ...	3	»	38 3/16		
» Cert. Coupons............			5 13/16	5⅞	5 13/16
PORTUGAL, Oblig. te Londen 1853	3	»	46½		
» » » » 1856	3	»	45½		
RUSLAND, Obl. bij *Stieglitz* 1855	5	»	99⅝		
OOSTENRIJK, Oblig. in Metalliek.	2½	»	39⅜		
» Nieuwe Rente te Amst..	5	»	87 13/16	87¼	87¼
» Nationale	5	»	78 1/16	78 9/16	78 1/16

Spaansche fondsen op nieuw hooger. Overige soorten met weinig verandering.

Wisselkoersen.

***AMSTERDAM* den 10 Julij.**

Hamburg	2 maanden	35¼	geld.	Londen...	3 maand.	—.—	geld.
Idem	zigt.......	35¼	»	Lissabon..	3	»	40½	»
Londen..	2 maanden	11.72½	»	Porto.....	3	»	40½	»
Idem..	zigt.......	11.85	pap.	Petersb...	2	»	181½	»

***ROTTERDAM* den 10 Julij.**

Londen..... 2 maanden *f* 11. 72½, kort *f* 11. 85.
Hamburg... 2 » - 35¼, » - 35¼.
» ...... 3 » — — —, » — — —

Marktberigten.

***SCHIEDAM* den 10 Julij.**

GRANEN. Verkocht: Rogge, 141 ℔ Reval *f* 250 6/w., *f* 251 6/w. Gerst: 129 ℔ Coursche *f* 253 6/w.; 127 ℔ Libau *f* 252 6/w.

MOUTWIJN.......... per Ned. vat zonder fust	*f* 20. 50	zonder
JENEVER.......... » » » » »	- 26. —	de
AMST. PROEF..... » » » » »	- 27. 25	belasting.
SPOELING..........................	- 0. 60	per ketel.

***DORDRECHT* den 9 Julij.**

GRANEN, ZADEN enz. Onze markt was heden van Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe voor het jaargetijde redelijk goed voorzien, voor dezelve bestond tot 60 c. lager nog weinig vraag en is het grootst gedeelte onverkocht gebleven. Zomertarwe was ook minder begeerd en is 30 cents lager te noteren. Mooije Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 11. 80 a *f* 12. 20; Blaauwe en geringe *f* 10 a *f* 11, en Zomertarwe *f* 10. 50 a *f* 11. 20. Rogge. Zeeuwsche, Vl. en Overm. bij meerder aanvoer slap en tot 30 cents lager bezwaarlijk te verkoopen. Zeeuwsche, Vl. en Overm. *f* 7 a *f* 7. 50. Gerst. Winter en Zomer weinig ter veil en in de beste soorten vlug te plaatsen. Flakk. en Overm. Winter *f* 7. 20 a *f* 7. 40, en dito Zomer *f* 6. 70 a *f* 7. Spelt weinig getoond en tot 20 cents hooger van *f* 4. 20 tot *f* 4. 40 beter te verkoopen. Haver was tot vorige prijzen in de mooije Inlandsche soorten wel te plaatsen. Zeeuwsche en Inlandsche Voeder *f* 3. 70 a *f* 4, en Dikke dito *f* 4. 50 a *f* 5. Boekweit werd op vorige prijzen gehouden, als: op 70 Ned. ℔ mooije Rozendaalsche *f* 290, 's Bossche *f* 285 en Holsteinsche *f* 280, doch bleef zonder handel. Paardenboonen genoegzaam opgeruimd, noteren mooi Overmaasch zakgoed *f* 6. 70 en dito gestorte Zeeuws. en Vl. *f* 7. 30 waardig. Duivenboonen stil, naar kwaliteit van *f* 7. 50 tot *f* 8 verkocht. Witte Boonen prijshoudend, bij uitslijting van *f* 10 tot *f* 13 naar deugd verhandeld. Bruine Boonen stil, bij gerijven van *f* 9 tot *f* 11 verkocht. Blaauwe Erwten in de beste soorten prijshoudend, *f* 7. 80 tot *f* 8 was voor dezelve vlug te bedingen. Witte Erwten weinig getoond en hooger gehouden, mooije Dantziger waren niet onder *f* 8. 50 te bekomen. Koolzaad zonder eenigen voorraad, op 9 vat in het najaar te leveren werd voor hetzelve £ 87 gevraagd. Buitenlandsch Slag-Lijnzaad met onbeduidenden voorraad, willig en *f* 10 duurder betaald als: 114 ℔ Taganrok bij partij ter Binnenlandsche verzending tot *f* 440 genomen. Kanariezaad tot vorige prijzen van *f* 16 tot *f* 17 naar kwaliteit bij gerijven verhandeld. Hennepzaad lusteloos, mooi Inlandsch wordt van den zolder tot *f* 265 aangeboden. Raapolie schaars en prijshoudend. Vliegend *f* 52 gedaan, de najaarsmaanden waren dooréén niet onder *f* 51 te koopen. Lijnolie met kleinen voorraad prijshoudend. Vliegend *f* 46½ en op 6 weken *f* 47½ gedaan. Raap- en Lijnkoeken weinig voorhanden en onderstaande prijzen waardig. Harde Raapkoeken per 1040 stuks *f* 92 a *f* 94, idem Lijnkoeken per idem *f* 120 a *f* 125, en zachte idem per idem *f* 135 a *f* 140.

***AMSTERDAM* den 10 Julij.**

GRANEN enz. Tarwe bij gerijven in een doen: 128 ℔ N. Witb. Pools, *f* 413, *f* 415, *f* 418, *f* 420; 129 ℔ dito *f* 425; 129 ℔ Ibraïl *f* 338. Rogge onveranderd stil, 119, 120 ℔ Arch. *f* 239, *f* 240. Gerst en Haver zonder handel. Boekweit *f* 10 lager, 118 ℔ Nijkerker *f* 277; 118 ℔ Geldersche *f* 273; 112 ℔ Holsteins. *f* 237.

ZADEN enz. Koolzaad £ ½ lager; op 9 v. Olie te leveren in Sept., Oct. en Nov. £ 86½. Lijnzaad ruim prijshoudend; 112 ℔ Odessa *f* 430. Raapolie ruim prijshoudend; op 6/w. *f* 53, vlieg. *f* 51¾, 1 Sept. *f* 50½, 1 Oct. en Nov. *f* 50½ a ¼, 1 Dec. *f* 50½, 1 Mei *f* 50. Lijnolie werd iets hooger betaald, doch bleef aangeboden; op 6/w. *f* 47½, vlieg. *f* 46, 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 45½ a ¾. Hennepolie op 6/w. *f* 51½, vlieg. *f* 50. Raapkoeken per 1040 st. *f* 95 a *f* 100. Lijnkoeken per 104 st. *f* 11 a *f* 15.

***MIDDELBURG* den 9 Julij.**

GRANEN enz. Sedert een paar weken was de handel zeer onbeduidend. En ofschoon de aanvoer heden uit onze naburige Eilanden uiterst klein was, en er uit Walcheren ook weinig werd aangeboden, zoo kan echter worden medegedeeld dat men algemeen niet alleen bezig is om het Koolzaad te velde te snijden, maar zelfs dat er in de ingedijkte polders in Zuid-Beveland reeds Koolzaad gedorschen is; dat wat er ter beurze van getoond is, was rosachtig van kleur, klein van korrel en niet droog; bij goed weder zal er de volgende week denkelijk uit Walcheren ook wel Koolzaad ter markt zijn. Puike Zeeuwsche Tarwe *f* 12 a *f* 12. 25, mindere *f* 11. 75 a *f* 11. 50. Puike Walchersche Tarwe *f* 12. 50 a *f* 12. 40, gewone *f* 12. 25, mindere *f* 12 a *f* 11. 50. Puike Zeeuwsche Rogge werd aan *f* 7. 50 de mud verlaten. Puike Wintergerst noteert men heden *f* 7. 50, en voor dito Zomer is *f* 7. 25 betaald. Walchersche Witte en Bruine Boonen zonder handel, dito Paardenboonen veel gevraagd en aan *f* 7. 50 gekocht, mindere waren aan *f* 7. 25 te koop doch die bleven onverkocht, dito Groene Erwten met zeer weinig omgang en beneden de *f* 8. 50 waren die niet te koop. Zeeuwsche Paardenboonen niet ter veil. Raapolie *f* 56. Patentolie *f* 56. Lijnolie *f* 50. 50. Harde Lijnkoeken *f* 11 per 104 stuks.

Handelsberigten.

***AMSTERDAM* den 10 Julij.**

VRUCHTEN. De 240 doozen Sultana Rozijn, gisteren in veiling aangeboden, zijn zoo in als na de veiling verkocht van *f* 17½ a *f* 18½; de 25 v. zwart Rozijn werden opgeh. tot *f* 19 a *f* 20; 4 fusten Krenten zijn van *f* 26½ a *f* 26½ en 51 b. Komijn van *f* 7½ a *f* 7⅝ gedeeltelijk verkocht.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 36 v. Maryland, per *Falmouth.*

***LONDEN* den 8 Julij.**

KOFFIJ. Voor Plant. Ceylon blijft men flinke prijzen betalen en het grootste gedeelte in veiling werd verkocht. — SUIKER. Er werden geene veilingen gehouden en de afdoeningen uit de hand waren schaars. 200 z. Madras werden tot 59/6 verkocht dus 1/ lager als Vrijdag. Geraffineerd kalm als gisteren. — RIJST flaauw met lagere prijzen. — PEPER kalm. — PIMENT flaauw en dalende. — NOOTMUSKAAT ferm. — NAGELEN kalm. — KATOEN. Omzet 300 b. — SALPETER met hoogere prijzen zeer vast. 400 b. Bengaal vonden nemers tot 41/ en 77 ton tot 42/ alles op levering. — METALEN. Schotsch Gietijzer 74/6 a 74/9. Zink vast tot £ 30. 15. — OLIËN. Lijn kalm tot 39/9; Hull 39/3; Raap flaauw, disp. 50/6, blanke 54/; Kokos flaauw; Palm 46 a 46/6. — TALK kalm tot 57/9 zijn koopers.

***LIVERPOOL* den 8 Julij.**

KATOEN. De markt is zeer vast en de omzet bedraagt 15/m. b., waarvan 4000 voor uitvoer en speculatie.

Den 9 Julij.

KATOEN. Omzet 15000 b. tot onveranderde prijzen.

***ANTWERPEN* den 9 Julij.**

RIJST, 400 b. gep. Arracan werden heden tot vaste prijzen verkocht. — GRANEN. In de prijzen is geene verandering te melden en de stemming is over het algemeen kalm. Inl. Roode Tarwe *f* 14¾ a *f* 15⅜ en Inl. Rogge tot *f* 7⅝ te koop, *f* 7½ werd geboden.

***HAVRE* den 7 Julij.**

In KATOEN heerscht voortdurend dezelfde kalmte. De omzet van gisteren is slechts tot 880 b. geklommen en heden bedroeg zij 400 b. — Voor KOFFIJ blijft vraag; 136 v. en 19 b. Plant. Ceylon werden heden tot fr. 143 a 148 naar kwal. verkocht. — SUIKER kalm. — HUIDEN. Men verneemt de afdoening van 390 st. gedr. B. A. tot fr. 190. — POTASCH. Amerik. flaauw; 50 v. 1a werden tot fr. 55 verkocht. — RIJST. 4000 b. gep. Tafel werden heden verkocht tot fr. 18. — HENNEP. 380 b. Bengaal werden gedaan tot fr. 27. 75. — Voor LIMAHOUT betaalt men hooge prijzen; 20 t. werden heden tot fr. 33. 50 verkocht.

***HAMBURG* den 9 Julij.**

KOFFIJ stil. — GRANEN. Tarwe en Rogge, vooral de laatste, flaauw met weinig handel. — RAAPOLIE stil en onveranderd. — ZINK. 1000 ctr. disp. en op levering werden met 19. 1½ betaald.

***ST. PETERSBURG* den 3 Julij.**

POTASCH. Voor disp. werd 33 r. betaald; op Julij werden gisteren en heden 50 v. verkocht tot r. 32. Deze prijs wordt ook voor September-levering gevorderd; per Augustus is niets te koop. — HENNEP onveranderd met veel vraag; tot rs. 29 a 30.

Advertentiën.

Getrouwd

Mr. A. J. ENSCHEDÉ
en
F. A. C. KOENEN.

Haarlem
9 *Julij* 1857.

Heden overleed onze veel geliefde Zuster en Behuwd zuster, JOHANNA CAROLINA SOPHIA, na een smartelijk lijden van drie weken.

Rotterdam Uit aller naam,
den 8 *Julij* 1857. A. J. VAN HILLEGONDSBERG.

Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot, CATARINA VAN DER SMAN, in den ouderdom van 64 jaren, diep betreurd door mij en mijne Kinderen.

Overschie
10 *Julij* 1857. P. OUWELEEN.
Eenige kennisgeving.

Een Ieder wordt verzocht **geen Crediet** te verleenen aan de **EQUIPAGE** van het *Zweedsch* **Barkschip *Mina*,** Kapitein T. C. SAHLSBERG, als zullende daarop zonder voorkennis van gezegden Kapitein ***geene Betaling*** geschieden.

*** De Ondergeteekende is voortaan voor **Consulterende Lijders** te Rotterdam te spreken *iederen Dingsdag*, na 10 ure, in het Hôtel *de Groote Romein*, van den Heer OOSTENDORP, bij de Delftschepoort.

Voor **Ooglijders** en voor **Patiënten met gebrekkigen ligchaamsbouw** is de tijd van 2 tot 3 ure na den middag beschikbaar gesteld.

Dr. W. HENDRIKSZ,
Oogarts en Consulterend Geneesheer van Z. M. den Koning en Directeur van het Geneeskundig Etablissement ZUIDERBURG, *nabij 's Gravenhage.*

J. BOLLE, rue S.te Marguérite, n.° 9, à Liége, fabrique de **MARCHANDISES EN BOIS**, tels que **Cercles en Bois,** pour Tamis, en tous genres, **Gamelles en Bois**, de toutes qualités, en bois de platane et en hêtre, **Pelles en Bois** etc. — Dépôt de **GAZES DE SOIE**, Jaunes et Blanches, de toutes largeurs, pour Bluteries et Tamis, Fabrique de **TOILES MÉTALLIQUES**, en Fer et Cuivre, à des prix très modérés.

Een Bekwaam **BOEKHOUDER** hier ter Stede, bekend met de *Fransche*, *Engelsche* en *Hoogduitsche* Talen, nog eenige uren ter beschikking hebbende, wenscht die te besteden tot het

Bijhouden van Boeken.

Adres, onder letter H, bij den Muziekhandelaar *W. C. DE VLETTER*, hoek Houttuin, alhier.

Openbare Vrijwillige Verkooping.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening op Woensdag den 15 Julij 1857, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, te veilen en te verkoopen:

Een hecht, sterk en welgelegen **HUIS, PAKHUIS** en **ERVE,** staande en gelegen aan de noordzijde van den Houttuin, in de gemeente Rotterdam, in de Wijkverdeeling bekend oud wijk L, n.° 194, nieuw wijk 11, n.° 218, Kadaster sectie N, n.° 122.

Aangeslagen over Anno 1857 in de Grondbelasting op de som van *f* 35. 30. Verhuurd het Huis voor *f* 350 en het Pakhuis voor *f* 40, te zamen *f* 390 's jaars, en te aanvaarden 1 Augustus 1857.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen, aan de Hoogstraat, wijk 10, n.° 80, te Rotterdam, alwaar tevens de Veil Conditien in tijds ter lezing zullen liggen. En zal het te veilen Goed kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van 10 tot 2 ure, op vertoon van een Biljet, daartoe door de gemelde Notarissen af te geven.

Openbare Vrijwillige Verkooping.

De Notarissen DALEN en LAMBERT, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Principaal, zijn van meening om op Woensdag den 22 Julij 1857, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, publiek te veilen en te verkoopen:

Een extra hecht, sterk en alleraangenaamst gesitueerd **HUIS,** hebbende onderscheiden logeable goed georneerde **Vertrekken,** de meesten Geplafoneerd en van Stookplaatsen voorzien, **Keuken, Kelder, Zolder** en andere **Commoditeiten,** met **TUIN** en **ERVE,** staande en gelegen vooraan de westzijde van de Schiekade te Rotterdam, wijk 14, n.° 542, Kadaster sectie B, n.s 396 en 397.

Aangeslagen in de Grondbelasting op *f* 52. 04. Verhuurd tot 1 Mei 1858 voor *f* 530 's jaars.

Het te veilen Pand kan worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des middags ten 12 tot des namiddags ten 2 ure, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven; ten wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

Openbare Vrijwillige Verkooping.

De Notarissen DALEN en LAMBERT, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Principaal, zijn van meening om op Woensdag den 22 Julij 1857, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, publiek te veilen en te verkoopen:

Een alleraangenaamst gesitueerd

BUITENVERBLIJF,

genaamd ***STADWIJK***, bestaande in eene ruime en zeer logeable **HEERENHUIZING,** geheel ingerigt tot **Zomer- en Winterverblijf,** bevattende onderscheidene Geplafonneerde en net georneerde VERTREKKEN, waaronder eene fraaije Koepelkamer met Suite, meest allen van Stookplaatsen voorzien, ruime Keuken, Kelder, Zolder en andere Commoditeiten, voorts MANGELHUIS, KOETSHUIS, STALLING met Hooizolder, mitsgaders fraai aangelegden **TUIN,** beplant met exquise VRUCHTBOOMEN en ander PLANTSOEN, en **ERVE,** staande en gelegen aan de oostzijde van de Kortekade in de gemeente Kralingen, wijk E, n.° 25, Kadaster sectie A, n.s 2996, 3422 en 3425.

Aangeslagen in de Grondbelasting op *f* 35. 36. Belast met twee Recognitien ten behoeve van het ambacht van Kralingen, een groot *f* 6. 50 en een groot *f* 1. 50 's jaars, verschijnende beide den 21 September. Zijnde in eigen gebruik.

Het te veilen Perceel kan worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten elf tot des namiddags ten vier ure, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven, ten wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.